

PER SAUER II

Per Sauer blev født i Aarhus, hvor han stadig bor siden 1950, og boede gennem det meste af sin barndom på Trøjborg. Efter realeksamen fra Skovvangsskolen, og en tid på et bogtrykkeri, fik han en udmærket fotolæreplads hos Sct. Pauls Foto. Per husker Trøjborg som et godt og livligt sted, hvor både børn og voksne kom hinanden ved, og der altid var nogle at snakke med.

Interviewer: Elsebeth Korsgaard, den 9. februar 2017

Jeg er født 16. august i Aarhus, og jeg har boet her altid. Min mor var hjemmegående, som de fleste kvinder på det tidspunkt. Jeg har en storebror, der var syv år ældre end mig. Vi boede først nede i Anholtsgade og flyttede så senere op i Olfert Fischersgade oppe ved Skovvangsskolen, og det er der, jeg har gået i skole altid. Da jeg begyndte i skolen, fik min mor nogle rengøringsjobs. Hun havde nogle få jobs ude i byen. Men ellers var det min far, der tjente pengene. Han var lagerforvalter ved noget, der hed Marinus Hansen og Søn, farver og lakker.

Jeg kan ikke huske Anholtsgade, for jeg var vist under ét år, da vi flyttede i Olfert Fischersgade. Og der boede vi, indtil jeg blev en 9-10 år, hvor vi flyttede ned i Tordenskjoldsgade.

Jeg gik i børnehave på Skovvangsvej, og jeg gætter på, at min mor allerede på dette tidspunkt var begyndt på rengøringsjob. Vores lejlighed på Olfert Fischersgade var ikke ret stor. Det var en toværelseslejlighed, hvor der var stue i det ene værelse, og så boede vi alle i det andet værelse. Det var et fantastisk sted at bo. Der var altid nogle at lege med, og der var altid nogen, der holdt øje med os. Man hjalp hinanden med for eksempel at se efter børnene, hvis man lige skulle et ærinde. Det var fint, det var det.

Min bror, der var syv år ældre, havde jeg ikke så meget at gøre med. Jeg skulle jo ind om aftenen, før han skulle ind. Det var jeg møgtræt af. Men det var der ikke noget at gøre ved. Jeg kan huske hans konfirmation. Da blev stuen ryddet, og viceværten og dem, der boede ovenover os, de kom og hjalp os. De hjalp med at rydde stuen, og så blev der sat borde og stole ind, som vi må have lejet et eller andet sted. Det er den første fest, jeg kan huske.

SKOVVANGSSKOLEN OG LÆRERNE

Skovvangsskolen var en stor skole på det tidspunkt. Jeg tror, vi var 1200 elever. Der var seks spor, da jeg startede, og jeg gik i F. Skolen var indrettet med en lille rund gård til de små, og ude i skolegården linede vi op hver morgen, klassevis, og så gik vi i takt op ad trappen til morgensang oppe i aulaen. Det gjorde vi i alle årene, jeg gik i skole, tror jeg. Jeg tog realeksamen. På et tidspunkt efter 5. klasse, blev vi testet om, hvorvidt man var boglig eller ej. Jeg lå på vippen, men bestod prøven og kom i boglig klasse. Det var noget underligt noget, og nogle gange så tænkte jeg på, efterfølgende, at jeg gerne ville have haft nogle af de fag, man havde på den ikke-boglige linje, for eksempel husgerning. Men jeg fik latin og sådan nogle fag, og hvad fanden skulle vi bruge det til? Men sådan var det indrettet. Disciplinen var stram. Der var gode lærere, som havde børneforståelse, men der var også mange, som ikke havde det. Det var der virkelig. Jeg kan huske en fysiklærer, der var ubehagelig. Vi var en tre-fire

stykker, der var dårlige til faget, men han gjorde heller ikke noget for at hjælpe os. Vi var medlem af "Medaljeklubben". Vi fik "0", hver gang vi blev hørt. Det var frygteligt. Efterfølgende fik vi en ny fysiklærer, og lige pludselig så gik der nogle ting op for mig, som man ikke troede, var muligt, for eksempel det periodiske system.

Vi havde en gymnastiklærer, som gav én et ordentlig rap med den rem, man brugte til rulle madrasser, hvis man ikke kunne komme over hesten. Sidenhen fik vi en anden lærer, som virkelig lærte os nogle ting, for eksempel atletik. Så lige pludselig var det altså sjovere. Jeg var glad for sport. Jeg var på skolens hold både i håndbold, fodbold og i atletik.

Vi havde en engelsklærer, der var gammel mesterbokser. Vi gik i skole om lørdagen, og de fleste havde madpakker med. Jeg havde dog ikke. Læreren gav os en oversættelse, som vi skulle lave, inden vi måtte spise frokost. Jeg oversatte ikke stykket, for jeg skulle ikke spise. Det var jo logik!! Så kom han ned og samlede ind. Mit papir var tomt, og jeg forklarede ham, hvorfor. Så fik jeg en på hovedet, så det sang ... og da jeg så kom hjem en time efter, så var der en, der spurgte, om jeg havde været oppe at slås. Øhh, det var lærer Rasmussen. Reaktionen var, at det kunne jeg måske nok have klaret lidt anderledes. Jeg kan ikke mindes, at jeg er blevet slået i øvrigt.

Skolen dækkede et stort område, blandt andet helt ud til Marienlund, hvor der nok boede nogle mennesker, som var lidt rigere end os i blokkene. Men jeg har aldrig tænkt over det. Og jeg blev da faktisk rigtig gode venner med en, der boede derude.

Men der var klikedannelser i skolen. Det lagde jeg måske først mærke til ved 25-års jubilæet for realeksamen. Det var i 1992. Vi var nede og spise et sted ned i byen. Bagefter tog vi ud til en i klassen, der boede i Risskov, og her så man de klikere, der også havde været i klassen, fuldstændig magen til.

HJEMMET OG KVARTERET

Når jeg kom hjem fra skole, var der næsten altid et halvt stykke mad og et glas mælk. Så skulle jeg snakke lidt med min fugl; en undulat. I Olfert Fischersgade var vi ude i gården eller ud på den lille vej. Her rendte vi en frygtelig masse børn. Helt oppe fra Skovangsvej og helt ud til Ringgaden var der et stort areal med

frugttræer med mere. Gunneruplund, det var ikke et gods, hed det. Min mor kom til at gøre rent derovre, så derfor kendte jeg lidt til det. Og det var alletiders at kravle over og hente lidt æbler. Her kunne vi også lege gemmeleg og skjul, og om vinteren kunne man bruge stedet som kælkebakke. En gang imellem løb vi også ovre på skolen om aftenen. Her kom "Stoppenål", som gik og samlede skidt op. Han var handicappet, han haltede og kunne ikke løbe ret hurtigt, så ham kunne vi hurtigt få hidset op.

I Olfert Fischersgade holdt de voksne for eksempel kostumefest. Det var skægt. Der var et vist sammenhold. Ovenover os boede et ægtepar, Grethe og Wagner Jensen. Han havde et autolakerfirma oppe på Brenstrupvej. De havde en høj gammel Ford, HGF. Den hed "Pløk". Vi kunne være heldige at komme ud at køre på søndagstur. Grethe og Wagner Jensen havde fjernsyn, og om eftermiddagen kunne vi komme op og se børne fjernsyn, "Andy Pandy". Noget af det bedste, jeg fik engang, var en trehjulet cykel. Den susede jeg rundt på. Helt ned til Ringgaden og op igen. Det var ikke noget, min mor vidste noget om. Jeg har et billede af den. Det er taget på Aldersrovej af en fotograf, der spurgte, om han måtte tage billedet. Efterfølgende kom han hjem til os for at sælge billedet, og det var ikke så godt. Så kunne man jo se, hvor jeg havde kørt. Jeg har kørt meget rundt på den cykel.

Så flyttede vi til Tordenskjoldsgade. Det var en 2½-værelses lejlighed. Min bror fik værelset, mens jeg sov inde i soveværelset med mine forældre. Min bror flyttede ret hurtigt hjemmefra, så jeg fik værelset. Det var dejligt. Han blev student, og bagefter kom han i lære som farmaceut og flytter senere til København. Så mister jeg faktisk kontakten med ham. Han har ellers været den, der tog mig med til sport. Vi havde en onkel, der boede på Frederiksbjerg. Han var fodboldtræner og hentede ham altid, når vi skulle til fodbold, håndbold eller på cykelbanen. Min bror prægede mig også meget med hensyn til kultur. Som barn læste jeg drengebøger, men også skildringer af andre lande, så man kunne sidde og forestille sig, hvordan det var at leve der. Det har altid interesseret mig, og jeg har blandt andet altid fulgt Troels Kløvedal.

Vi kom jo ikke meget omkring. Min moster og onkel henne på Ringgaden havde Fiat 600. Min mormor og morfar boede i Nørresundby. Vi var tit deroppe med tog, men da onkel fik bil, blev der proppet så mange, der kunne være, ind i den lille bil, og så susede vi til Nørresundby.

Der var en gang, hvor vi ikke kom længere end til Handest, så ville bilen ikke mere. Falck måtte så hente den.

Vi flyttede ned i Tordenskjoldsgade, da jeg begyndte at gå i skole, i 3.-4. klasse, men jeg blev ved at gå i Skovvangsskolen, selv om jeg egentlig hørte til Finsensgade Skole. Der var mange børn i karreen. Vi boede i nummer 36, hvor Tømmergården lå bagved. Det var alletiders sted, når der var lukket, så kunne vi jo lege derinde. Det var med dåseput og så videre. Der var en garage inde i gården, som vi kunne bruge, og der blev kravlet, og der blev hentet dåser. Vi var typisk en 15 stykker sådan en aften. Vi var både drenge og piger. Det var fantastisk. Så var vi nogle drenge, der skulle ned og se, om der var nogle rævegrave nede i skoven.

Det var en tryk barndom, hvor man især måske blevet passet mere på af moderen. Jeg har altid kunnet komme til mine forældre, hvis der var et eller andet.

Jeg fik nye kammerater. Der var "Ole butterdej". Hans far var bager på hjørnet af Tordenskjoldsgade og Otte Ruds Gade; Leif Bøgh Vinther. Ham fik jeg en hel del med at gøre. Der blev jeg brødbud. Jeg kørte tit med faderen, Leif, ud til Ajstrup, hvor han især i weekenden bragte brød ud til campingpladsen. Ellers var det om morgenen, hvor jeg bragte brød ud især i Tordenskjoldsgade og Otte Ruds Gade. Det var ikke langt omkring. Men så fik man lidt for det. Jeg kom der meget og blev en del af familien. Også så meget, at jeg kan huske, at vi har været i Randers til Oles mormor og morfars "et eller andet".

Jeg synger i et kor i Risskov, jeg mødte Robert, som var gift med bagerens datter Alice. Så har jeg mødt hende sidenhen til nogle fester, så har vi noget at snakke om. Hun ligner sin mor fuldstændig.

DE VOKSNES RÆKKER – OG LÆRETID

Min konfirmation var en stor fest. Min mor arbejdede, og far var stadig lagerchef. Jeg blev konfirmeret i Johannes Kirken. Festen blev holdt på Østergades Hotel, og det var faktisk meget fint i forhold til hvad man kunne forvente for sådan nogle som os. Jeg har regningen endnu, hvor der nederst står "De medbringer selv tobak". Det var en flot fest. Jeg har også billeder dernede fra. Jeg kan huske, at jeg fik et lille kamera. Jeg var interesseret i foto.

Jeg fik også lidt kontanter. Jeg har gemt alle telegrammerne. Jeg gemmer mange ting.

Min morfar var glødende socialdemokrat. Han var cementarbejder. Her blev der diskuteret politik. Ikke meget derhjemme. Værdierne har været at være et ordentligt menneske, pålidelig og retskaffen.

Jeg får realeksamen i 1967. Jeg ville egentlig gerne i fotolære, men der var ikke nogen læreplads. Så fik jeg en budplads i Herluf Trolles Gade ved noget, der hed Trøjborg Bogtrykkeri hos familien Bech. Det var heltidsarbejde. Der var en hyggelig stemning, og det var meget lærerigt. Man fik nogle nye pligter og nyt ansvar. Hver morgen skulle jeg gå rundt til alle dem, der var der, og samle penge ind, og så skulle jeg have at vide, hvad de skulle have: Et rundstykke eller en basse eller noget andet. Så skulle jeg op på Steen Billes Torv, hvor der lå et lille hjemmebageri i kælderens og købe ind. Så skulle jeg lave kaffe, og når klokken den var 9, så skulle alle samles og drikke morgenkaffe sammen. Det var rigtig hyggeligt. Et eller andet sted synes jeg, det egentlig var flot at samle alle til kaffe. Det tror jeg ikke, man gjorde mange steder. Men sådan var det. Det eneste, man kan sige, er, at typisk om morgenen var både manden og konen var der, eller hun kom i hvert fald ind i trykkeriet til kaffen. Så begyndte skænderierne: "Altså i morgen laver du altså ikke så stærk en kaffe. Jeg vil ikke have det", sagde hun "Årh hold kæft", svarede han. "Du kan bare komme noget vand i ". Sådan var det næsten hver eneste morgen.

Men jeg havde to gode venner, der var ansat ved Jydsk Telefon i Fiskergade. Her var der mulighed for at få en læreplads på et tidspunkt. Jeg gik ned for at tale med Ole Simonsen nede i Fiskergade. En kendt socialdemokrat i Aarhus. Han var en fin fyr. Jeg startede dernede som bud i det store kompleks, men også ud af huset. Det var et spændende hus at være i. Jeg var der ikke længe nok til at få uniform, fordi jeg kunne få en fotolæreplads i Sct. Pauls Foto i oktober 1967.

Ejeren hed Ladefoged, og han ville gerne gøre noget for sine ansatte. Jeg synes, det var en god læreplads. I forvejen var der førstemanden Jensen og Lars, en anden lærling. Og så var der et eftermiddagsbud. Man fik forholdsvis hurtigt sit eget ansvarsområde, for eksempel en bestemt hylde med film, som altid skulle være fyldt op. Vi lavede selv sort/hvid billeder ude bagved. Det var yngstemand, der skulle fremkalde alle de film, der kom ind hver dag. Det var ude i mørkekammeret. Der var bælgravende mørkt der, hvor filmene blev fremkaldt.

Her skulle du føle dig frem til det hele. Filmene hang på nogle bøjler, som blev sænket ned i et kar, en meter eller sådan noget. Efter 12 minutter skulle de over i fikserbadet, og så kunne du tænde lyset efterfølgende. Det skete engang i mellem, at der smuttede en film. Så var der ikke andet at gøre end at række ned i fremkaldervæsken for at få filmen op igen. En sjælden gang skete det, at filmen var ødelagt, og det måtte man så beklage.

Jeg var udlært efter tre år. Jeg fik 395 kroner om måneden til at begynde med og steg hvert år med 100 kroner. Jeg var på fagskole i Odder, som var en kostskole. Vi gik på Handelsskolen i Vester Allé til de almindelige fag, dansk med mere i dagtimerne. Så var vi på fagskole i Odder to gange 14 dage, hvor vi gik sammen med damefrisører og isenkræmmere. Der var rigtig mange. Det gik meget op i bajere, i hvert fald de første 14 dage.

Jeg bruger ikke min uddannelse som fotograf. Butikslivet passer mig dårligere og dårligere. Jeg var inde ved flyvevåbenet fra februar 1971. Der var jeg 12 måneder. Da jeg kom hjem, fik jeg arbejde hos Jens E Foto. Det lå i Frederiks Allé. De havde også Søren P foto på Bruunsbro og Refleks Foto over for Salling.